

IZ DANASNJE STEVILKE:

Pred III. kongresom Ljudske mladine Slovenije. — Govor ministra Borisa Kidriča. — Nova madžarska vlada sestavljena. — Koroška. — Dva tisoč grških partizanov napadlo garnizon mesta Florina. — Teden matere in otroka. — Proces proti ustaškim zločincem. — Vzgladni primer. — Fizkultura.

Pred III. kongresom Ljudske mladine Slovenije

Blizajo se praznični dnevi slovenske mladine. Od 12. do 15. junija bo v Ljubljani III. kongres Ljudske mladine Slovenije. To bodo dnevi, na katere se je mlado pokolenje z delom pripravljalo dve leti od svojega drugega kongresa, to bodo dnevi, v katerih bo mladi rod prikazal, kakšne ogromne napore je vložil v uspešno, čim masovnejšo udeležbo v boju za osvoboditev vsega našega ozemlja. Drugi kongres Ljudske mladine Slovenije je bil leta 1945. v Ljubljani, neposredno po osvoboditvi. III. kongres pa se orisi v novem obdobju rasti naše domovine, v katerem naj Ljudska mladina Slovenije, politično in ideološko trdna, čvrsta organizacija, povede vso mladino Slovenije v bitko za izvedbo petletnega načrta.

II. kongres je l. 1945. postavil pred mladino važne naloge: da kakor dotlej vedno v prvih urah biva veliko bitko slovenskega ljudstva za lepšo in boljše bodočnost, da brani, čuva ter skupno z vsem ljudstvom neprestano utrjuje velike pridobitve osvobodilne borbe, da čuva svojo enotnost, skopano v težkih in slavnih dneh vojne, kot svojo največjo pridobitev, iz katere bo neprestano črpala nove in nove moči za bodočnost, da odkljuje v svojo orstvo vso mladino, da z mladimi rokami krepko poseže v obnovo in izgradnjo domovine, da se neprestano uči, da neprestano izpopolnjuje svoje znanje, osvobodeno vsakega reakcionarnega ovpliva, da bi tako mogla v obnovi in bodoči rasti svoje dežele zavzeti mesto med prvorobci za svoj narod, kakor ga je imela v borbi proti okupatorju in njegovim pomagačem.

III. kongres Ljudske mladine Slovenije bo dal odgovor, kako so bile opravljene te naloge. Od leta 1945., od zasedanja II. kongresa pa do danes je doživela naša domovina vsestransko velike spremembe. Sprejeta je bila ustava, proglašena republika, izglasovan zakon o agrarni reformi, o nacionalizaciji podjetij — celotno naše življenje je prešlo v obdobje mirne izgradnje naše ljudske države, v čemer smo dosegli do sedaj ogromne uspehe. Ljudska mladina Slovenije spriče oseh teh velikih sprememb lahko samozavestno zatrdi, da se ni izneverila naročilu svojega II. kongresa in da bo na III. kongresu s svojimi obrazom dajala obrazec o svojem delu. Težko bi si zamislili vse te velike spremembe brez sodelovanja mladine. Z največjo udeležbo pri politični zaustavljajo skupščini in organe ljudske oblasti, z udeležbo pri politični v vodstvo Osvobodilne fronte, s sodelovanjem v vsakodnevni politični in gospodarski življenju je Ljudska mladina Slovenije pokazala, kako globoko razumena našo politično in gospodarsko rast, kako ji je jasno pred očmi ves bodoči razvoj naše domovine — lahko rečemo, da je mladinska organizacija važen faktor v našem političnem življenju. Saj samo iz posebej jasne politične perspektive, iz visoke politične zavesti lahko izbirajo uspehi, ki jih je dosegla organizacija na najrazličnejših sektorjih izgradnje in obnove s svojim sodelovanjem. Za Ljudsko mladino Slovenije sta ti dve leti — leti velikih izkušenj in priprav za novo obdobje — za izvedbo petletnega načrta. V pripravah naše domovine na načrtno gospodarstvo se je mladina dobro usposobila. O enotnosti in moči organizacije nam govore uspehi ki so bili v času med obema mladinskima kongresoma doseženi na različnih akcijah, za katere je mladina sprejemala obveze po podjetjih, vaseh in šolah, jih izpopolnjevala ter s tem ustvarjala sijajen delovni polet v mladinskih orstvih. Mladinske delovne brigade, kolektivne delovne akcije so bile nekaj novega za slovensko mladino; ravno te delovne akcije so odkrile od sedaj nesluteno energijo mladih ljudi, njihovo veliko ljubezen do domovine, njihovo veliko udeležbo v graditvi novega življenja.

Takoj po kongresu so se mladinske delovne brigade lotile dela. 1200 mladincev je odšlo obdelovat Krško polje, v oseh naših porušenihih mestih so se pojavile prve mladinske delovne skupine; v jeseni istega leta je Ljubljana poslala na sečnjo drvo 880 mladincev, prav tako je poslalo mesto Maribor mladinski delovni bataljon na Pohorje, da pripravijo drova za zimo. Vse do zime so bile po vsej Sloveniji velike nabirane akcije najrazličnejšega starega materiala.

Delovne izkušnje leta 1945. so pomagale, da je mladina novoletni poziv maršala Tita pričakala pripravljena, da so mladinske orste z novim letom

prešle k načrtnemu delu, k obvezam. Obveze pomenijo mejnik v delu mladinske organizacije. To je prvi korak mladine k načrtnemu gospodarstvu. Razvilo se je masovno tekmovanje, kakršnega do sedaj še nismo poznali in s katerim se je mladina ozgajala. Z izpolnjevanjem delovnih obvez je mladina pokazala, kako je treba ljubiti svojo domovino, kako se je treba boriti za boljše življenje nas vseh. V izpolnjevanju obvez je prišel do izraza ves mladinski polet in delovni heroizem mladega rodu.

Tekmovanje se je zlasti pojačalo v pripravah za III. kongres Ljudske mladine Jugoslavije na oseh sektorjih udeleževanja mladinske organizacije. Slovenska mladina je v svojem delovnem zanosu darovala kongresu samo v treh mesecih nad dva in pol milijona delovnih ur. III. kongres Ljudske mladine Jugoslavije je dal še novega poleta mladinskim orstvom. Tekmovanje je zavzelo vse širši obseg, mladina Slovenije je prevzela in izvedla velike akcije, poslala na progo Brčko—Banoviči 6000 mladincev, izvedla elektrifikacijo Bloške planote, očistila sadno drevje, sodelovala pri gradnji proge pri Borovnici, obnovila progo Semič—Bubnjarič, pričela z regulacijo reke Pesnice, sodelovala pri gradnji ceste Podsmreka—Vrhnika in Ljubljana—Ježica. Mladina se je udeležila setevne kampanje in odkupa žita. O počitnicah so bile organizirane pionirske kolonije. Mladina je sodelovala v oseh prostovoljnih delovnih akcijah širom naše domovine.

Novo leto 1947., prvo leto petletnega načrta, je našlo mladino Slovenije pripravljeno. Lahko se je obvezala, da bo poslala na mladinsko progo Samac—Sarajevo 12.000 mladincev in mladink, da bo sodelovala pri gradnji gozdnih potev z 2000 mladincev, da bo nadaljevala z regulacijo reke Pesnice, da bo na Krškem polju zatrla korodarskega hrošča, sodelovala na gradnji ceste Celje—St. Peter, da bo pomagala pri regulaciji lijaka pri Gorici, da bo organizirala pionirske kolonije za 10.000 pionirjev itd. itd.

Mladina Slovenije je izvršila priprave za III. kongres z izpolnjevanjem predkongresnih obvez v podjetjih, na vasi, v šoli. Kmečka mladina je pomagala pri izvedbi setevnega načrta, izpopolnila orste delovnih brigad, ki so šle graditi mladinsko progo Samac—Sarajevo v prvi izmeni, pomagala obdelati zemljo staršev brigadirjev itd.

Vsestransko tekmovanje organizacij je se zlasti podžgal sklep Glavne odbora, da bo najboljši aktiv na vasi, v tovarni in šoli, najboljši fizikturni aktiv ter najboljši pionirski odred dobil prehodno zastavo, ki bo podeljena na kongresu.

Predkongresno tekmovanje se bliža koncu. Vsi dosedanja uspehi so pokazali, da je tudi mladina s svojimi rokami pripomogla k temu, da naši narodi danes lahko sprejemajo petletni načrt industrializacije in elektrifikacije, dokazala je, da dobro razume novi čas, se posebej nesebično vključila v novo fronto dela našega ljudstva, da o tej bitki dela prav nič ne zaostaja za svetlimi vzgledi osvobodilne borbe. Dosedanja uspehi v izgradnji domovine so nam porok, da bo mladina v dobi petletke krepko pripravljena stopila k novim nalogam, da bo v tej petletki za izvedbo plana v roku in pred rokom zastavila vse svoje sile ter zavzemala častno mesto v orsti prvorobcev za izpolnitev plana.

Delovni domenek za izvedbo plana bo proa naloga, ki jo bo moral opraviti kongres. Odredil bo naloge, ki čakajo mladino Slovenije v ustvarjanju petletnega načrta. Ko bo naglasil borbo za izvedbo načrta kot osnovno nalogo naših organizacij, naših osnovnih aktivov, bo kongres zlasti poudaril važnost, da vsak mladinec spozna zakon o petletnem načrtu, da sleherni mladinec razume, kaj nudi bližnja bodočnost vseh naših državi, našemu narodu in vsakemu posamezniku. Iz študija plana bo vsak posameznik našel svojo perspektivo, svojo linijo dela. Kongres bo zlasti podčrtal strokovno usposabljanje mladine, opravljanje kadrov kot eno najvažnejših opravil, ki jih mora rešiti mladinska organizacija v okviru petletnega plana.

Kongres bo svojo organizacijo opozoril na to, da se bolj konkretno pristopi k sprejemanju obvez kot doslej, da se pri tem sprejemanju še bolj poveže z oblastjo in ostalimi organizacijami, zlasti s sindikati, da ima čim večjo kontrolo nad izvajanjem obvez, da so te obveze čim bolj realne in do skrajnosti premišljene glede na razdelitev dela, štednje materiala, čuvanje orodja itd.

Na drugi strani pa bo kongres poudaril veliko važnost ideološke vzgoje naše mladine, borbo proti brezprincipelnosti, borbo za jasni ideološki pogled. Jasna ideološka linija nam bo dala še mnogo boljše rezultate, naša

GOVOR BORISA KIDRIČA, zveznega ministra za industrijo in predsednika Gospodarskega sveta FLRJ ob otvoritvi zagrebškega velesojma

Kakor smo poročali že včeraj, je bil v soboto dopoldne slavnostno odprt prvi povojni velesojem v Zagrebu.

Svečani otvoritvi zagrebškega velesojma so prisostvovali: podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine FLRJ M. Pijade in Filip Lakuš, ministri zvezne vlade Boris Kidrič, Ante Vrkljan, Vlado Zečević in Zaim Sarac, predsednik Prezidija Sabora LR Hrvatske Vladimir Nazor s člani Prezidija, predsednik vlade LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarič s člani vlade, predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Zlatan Sremec s člani Sabora, predstavniki vlade LR Bosne in Hercegovine ter LR Slovenije, generalmajorja Vasa Jovanović in Branko Obradović, predsednik Komiteta za šole in znanost Boris Zihel ter mnogi številni predstavniki našega gospodarskega in kulturnega življenja.

Otvoritvi velesoja so prisostvovali tudi predstavniki drugih držav, med njimi poljski ambasador Jan Karol Vende, ambasador Velike Britanije Charles Peak, švicarski poslanik Gelwetter, belgijski poslanik George Delcoine, madžarski poslanik Zoltan Szantó, bolgarski poslanik Sava Ganovski, španski poslanik Federico Minjana, sovjetski konzul v Zagrebu Zakurdajev, odpravnik poslov prijateljskih držav ter predstavniki mestnih ljudskih odborov Beograda, Ljubljane itd.

Predsednik MLO v Zagrebu Dragutin Sali je pozdravil goste pred velikim paviljonom »C«, nato pa je dal besedo zveznemu ministru za industrijo in predsedniku Gospodarskega sveta FLRJ Borisu Kidriču, ki je dejal:

»V imenu zvezne vlade pozdravljam to prireditelje in njene prireditelje, predvsem MLO Zagreba, ki je prevzel nalogo, da uredi ta velesojem na razvalinah bivšega koncentracijskega taborišča. Prevzemajoč nalogo, da organizira ta velesojem, je sledil veliki iniciativi in veliki ustvarjalni moči ter organizacijski sposobnosti tovariša Tita za obnovo, za izgraditev naše dežele, za tisto izgraditev, ki je že zdaj dobila svojo največjo manifestacijo s

sprejetjem petletnega plana in z njegovim izvajanjem, ki se je že začelo.

Dovolite mi, da poudarim ob tej priliki dve pomembni strani te prireditve. Prvič, ta prireditelje dokazuje, kako mogočen je delovni polet v naši deželi, dokazuje, kako nagli so bili naši narodi, kako naglo so bile njihove delovne množice sposobne, da se dvignje iz razvalin ter si s svojim ustvarjalnim delom — ne samo glede na količino, marveč tudi glede kakovosti proizvodnje — grade lepšo in srečnejšo bodočnost. Ta prireditelje dokazuje, da je naše sedanje delo ob pravilnem bodočem delu in nadaljnjem napenjanju vseh naših sil porok, da bomo pod vodstvom maršala Tita sposobni, da petletni plan gospodarske izgraditve naše dežele izpolnimo, v posameznih panogah pa tudi prekoračimo. Dovolite mi, da izrazim ob tej priliki zahvalo zvezne vlade vsem kolektivom — delavcem, tehnikom, gospodarskim voditeljem — ki so po naših rudnikih, tovarnah in drugih gospodarskih podjetjih omogočili to prireditelje.

Druga pomembna stran prireditelje je v njenem mednarodnem pomenu. Ta prireditelje ni samo prireditelje mesta Zagreba, prireditelje LR Hrvatske, marveč je prireditelje vse Federativne ljudske republike Jugoslavije. Pa ne samo to. Na tej prireditvi razstavljajo svoje proizvode tudi druge dežele. Svojo zahvalo lahko izrečemo vsem deželam, ki so pripravljene sodelovati na mednarodnem ekonomskem polju in ki so to svojo pripravljenost med drugim dokazale tudi s svojo udeležbo na velesojmu.

Nova Jugoslavija, Titova Jugoslavija, je začela novo pot ne samo ko se je borila z vso srditostjo proti okupatorju, ko je dala v borbi proti okupatorju toliko žrtve, ne samo z brezprimernim heroizmom delovnih množic za obnovo in izgraditev dežele — novo pot je začela tudi na področju krepitve miru. V krepitvi miru spada brezpogojna borba za ekonomsko sodelovanje med narodi. Nova Jugoslavija je dokazala najboljšo voljo za čim večje

ekonomsko sodelovanje. To je manifestirala ob vsaki priložnosti. Ena izmed najmočnejših manifestacij te volje so njene mednarodne pogodbe v zvezi s petletnim planom, ki omogočajo vsem deželam, ki so to hotele, skupaj z Jugoslavijo novo pot ekonomskih pogodb in ekonomskega sodelovanja, pot, ki zagotavlja tudi za tiste težke čase, ki bi utegnili še nastati v zvezi s svetovnimi ekonomskimi krizami, nemoteno delo vsaj v tistem obsegu, v katerem predvidevajo to dolgotrajne pogodbe.

Jugoslavija, ki je spriče nove družbene in gospodarske strukture sigurna ne samo, da gradi srečno bodočnost svojim delovnim množicam, Jugoslavija, ki je tudi sigurna, da ne bo nikoli igrača v rokah elementarnih zakonov, zakonov svetovne krize, ta nova Jugoslavija hkrati že zdaj dokazuje svoje voljo za čim večje mednarodno sodelovanje na ekonomskem polju.

Naj bo volja naših delovnih ljudi, ki je vzpodbuda našim delovnim množicam za še večje delovne napore in še večji član pod vodstvom tovariša Tita, tudi vzpodbuda za še večje ekonomsko mednarodno sodelovanje, ki pomeni hkrati okrepitev miru.

Govora predsednika MLO Sajlija in zveznega ministra za industrijo ter predsed. Gospodarskega sveta FLRJ Borisa Kidriča so sprejeli prisotni z viharim odobravanjem.

Predsednik vlade in maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito sprejel predstavnike beograjskih pionirjev

Beograd, 1. junija (Tanjug). Predsednik vlade in maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je sprejel včeraj popoldne predstavnike beograjskih pionirjev, ki so ga prišli pozdraviti pred otvoritvijo »Teden matere in otroka« ter mu prinesli darove.

Nova madžarska vlada sestavljena Mesto zunanega ministra še ni zasedeno

Budimpešta, 1. junija. Madžarska telegrafska agencija poroča: Nova madžarska vlada, ki jo vodi dosedanja vojni minister Lajos Dinyes, je prisegla. Sestava nove vlade je tale:

Predsednik vlade Lajos Dinyes, namestnik predsednika vlade Matyas Rakosi in Arpad Sakaszi, minister brez listnice Stefan Dobi, notranji minister Laszlo Raik, finančni minister Miklos Nyaradi, industrijski minister Antal

Ferenc Nagy direktno vmešan v protirepublikansko zaroto

Budimpešta, 1. junija (Tass). Izjava Ferenc Nagyja preko bernskega radija, v kateri podaja ostavko in odklanja povratek v Budimpešto je za prepastila madžarsko javnost. Tisk pojasnjuje to s tem, da se bivši ministrski predsednik boji priti pred madžarsko ljudstvo. »Nagy Ferenc — piše »Nepszava« — se je sam obsodil s tem korakom.«

List »Szabadság« meni, da sta preiskava protirepublikanske zarote in proces proti prvi skupini zarotnikov pričeli obračati sum na Nagyja. Ta sum so sedaj potrdile izpovedi Kovácsa Bele, ki so ga sovjetske okupacijske oblasti izročile madžarski vladi. Madžarsko ministrstvo za notranje zadeve je tudi dobilo material, ki ta sum spreminja v konkretno obtožbo proti nekdanjemu min. predsedniku.

List Szabadság piše, da se je Ferenc Nagy v Švici sestal s poslancem Kalmanom Salata, enem izmed kolovodij zarote, ki je pobegnil iz Madžarske. Nagy Ferenc, piše list, je bil najet od protirepublikanskih zarotnikov. Iz izpovedi Kovácsa Bele se vidi, da je že v marcu minulega leta Nagy Ferenc stopil v zvezo z nekaterimi inozemskimi krogi, in da je v začetku organiziranja protirepublikanske zarote več kot enkrat govoril s Belo Kováčem in da je celo prisostvoval seji »komiteja sedmih.«

Po mnenju madžarskega tiska je politično živa mladina bo šla z večjimi koraki naprej, boreč se za napredne cilje.

III. kongres Ljudske mladine Slovenije bo podal oeren pregled dosedanjih uspehov in določno postavil naloge, ki jih bodo prevzeli izvoljeni predstavniki o imenu Ljudske mladine Slovenije, o izorševanju petletnega načrta, za boljše življenje naših narodov, za srečno bodočnost našega ljudstva. Janez Vipotnik.

Ban, trgovinski minister Sandor Ronay, prometni minister Erne Goere, minister za kmetijstvo Karoly Baranyos, pravosodni minister Gyula Ortutaj, pravosodni minister Stefan Ris, minister za socialno skrbstvo Erik Molnar, minister za preskrbo Janos Eros, minister za gradnje Peter Voeres in informacijski minister Erne Mihally. Informacijski minister bo vršilčasno tudi funkcijo zunanega ministra.

Nagy Ferenc vodil skupino, katere člani so vodili hinavsko politiko — odkrito so se izjavljali za koalicio, skrivaj pa so kuhali načrte za vzpostavitev madžarske reakcije in strmoglavljenje madžarske demokracije, hoteli so podrediti madžarske kmetje zemljiškim veleposestnikom in velekapitalistom. To je bila politika, s katero so hoteli spreminiti stranko malih posestnikov iz demokratične kmečke stranke v branik reakcije.

Italija ima novo vlado

Rim, 1. junija. AFP prinaša sestavo nove italijanske homogene krščansko-demokratske vlade:

Predsednik vlade Alcide de Gasperi, notranji minister Mario Scelba, minister za narodno obrambo Mario Cingolani, minister za kmetijstvo in gozdarstvo Antonio Sogni, minister za promet Guido Corbellini, minister za industrijo in trgovino Giuseppe Togni, minister PTT Umberto Merlin, minister za delo Amintore Fanfani, minister za trgovinsko mornarico Palo Cappa.

Razen teh krščanskih demokratov je zunanji minister prof. Carlo Sforza, pravosodni minister pa Giuseppe Grassi. Od neustrankarskih osebnosti sta stopila v vlado kot minister za koordinacijo proračuna Luigi Einaudi, guverner italijanske banke, in kot minister za zunanjo trgovino Cesare Merzagora, veliki milanski industrijer.

Ministra za finance in državne blaginje, ki sta tudi krščanska demokrat, še nista imenovana.

DVELETNI PLAN BOLGARIJE

BOLGARSKO LJUDSTVO TEKMUJE pri izvajanju dveletnega plana

Sofija, 1. junija. Dopisnik Tanjuga poroča: Na konferenci, posvečeni izvajanju dveletnega gospodarskega načrta, so razpravljali o različnih vprašanjih. Industrijska proizvodnja v letu 1947 bo povečana za 34%, v letu 1948 pa za 67% v primeri z letom 1939. Zlasti bo izvršeno povečanje v industriji za proizvodnjo električne energije, pri transportu in gradnjah. Pri tekmovalstvu sodeluje 200.000 delavcev in nameščencev.

Rudarji v rudniku Pernik so od 1. januarja do 20. aprila letos izkopali 21.878 ton premoga nad normo, ki jo določa plan. Do konca letošnjega leta bo proizvodni plan v rudniku Pernik prekoračen za 10%. V 496 tekstilnih podjetjih je bil proizvodni plan v prvomajskem tekmovalju prekoračen, in sicer v predilnicah za bombaž za 158%, v predilnicah za volno pa za 30%. Normalen je pojav, da delajo na dveh navadnih stavbah, medtem ko deset in deset delavcev in delavk dela na šestih, osmih, dvanajstih pa tudi 14 stavbah.

V predilnicah je naveden pojav, da delajo delavci na 440 vretenih, medtem ko je veliko število delavcev pričelo delati na 800, 1200, 1500 in celo 1750 vretenih. Tekmovalstvo zajema vedno večje število delovnih ljudi in je postalo nova metoda dela domovinsko-frontovske dobe.

Predsednik štaba mladinske delovne brigade »Georgij Dimitrov« je podal referat o sodelovanju mladine pri velikih javnih delih. Ljudske delovne brigade zajemajo 80% mladincev. Zaupana jim je gradnja najvažnejših stavbnih objektov gospodarskega načrta, kot je mladinska proga Pernik—Velujak, gradnja mladinske ceste Hain—Borz, gradnja vodnega jezusa »Georgij Dimitrov« v Resici, Dimitrograd itd. Po tekmovalnih rezultatih v mesecu maju se prekoračenje norm giblje od 120,6 do 124,5%. Bili so posamični visoki rezultati, tako da se prekoračenje norm pri posameznih mladinskih delavcih giblje od 400 do 2500% nad normo.

Nacisti še vedno na odločujočih mestih v avstrijskem varnostnem aparatu

»Slovenski vestnik«, glasilo OF za Slovensko Koroško, piše, da se v zadnjih tednih množijo primeri, ki razkrivajo nacistično preteklost posameznih aktivnih varnostnih organov, hkrati pa osvetljujejo dejansko stanje denacifikacije v avstrijskem varnostnem aparatu. Že pred meseci je avstrijski notranji minister Helmer svečano izjavil, da je varnostni aparat očiščen nacističnih elementov in da je število službojuočih nacistov le še neznan.

Odkritja zadnjega časa pa dokazujejo, da svečanih izjav notranjega ministrstva ni mogoče sprejemati resno. Ne glede na Koroško, kjer so nacisti skoraj brez izjeme ostali v službah in zasedajo tudi visoke položaje, se podobno stanje kaže tudi po ostalih avstrijskih deželah. Tako je bil deželni žandarmerijski komandant za Gradišansko, štabni ritmojster Josef Bahr SS-Hauptsturmführer in poveljnik policijske edinice v borbi proti jugoslovanskim parizanom. Žandarmerijski poročnik Anton Voith, ki je bil član nacistične stranke s številom 6.221.266, je danes adjutant pri deželni žandarmerijski komandi na Koroškem, v Grazu pa živi bivši ilegalni nacist Alois Schrei kot žandarmerijski častnik, ki ga je notranje ministrstvo pred kratkim povabila v čim štabnega ritmojstra. Generalni inspektor v Linzu, podpolkovnik Anton Harus, je bil kandidat nacistične stranke in ves čas v službi nacistične strahovlade. Prav tako je ohranil svoj visoki položaj tudi v novi Avstriji štabni ritmojster Ignaz Sabatka, ki je danes adjutant v glavnem inspektoratu.

Mnogo prahu je dvignilo odkritje nacistične celice pri dunajskem policijskem ekonomskem referatu, ki je pripomogla vojnemu zločinu, bivšemu nacističnemu podžupanu Richtnerju, da je pobežal iz zapora. V tej zvezi se je tudi pokazalo, da vsi »odpuščeni« nacisti še naprej v redu prejemajo svojo plačo.

Vsa zlaganost »denacifikacije« pa je prišla na dan pri razpravi proti nacistič-

nim zverinam iz Preina, pri kateri je nastopil kot priča aktivni žandarmerijski okrajni inspektor iz Ebensee-a v Gornji Avstriji, Rudolf Pausperl. Ta aktivni avstrijski okrajni inspektor je kot komandant žandarmerijskega odreda v Schwarzau-u zadnje dni nacistične strahovlade odredil masovne aretacije antifašistov, ki so nato postali žrtve nacističnih zverin. Tudi sicer so pričje tega čednega žandarmerijskega inspektorja hudo obremenile, tako da je moral celo predsednik ljudskega sodišča dr. Hochmann izjaviti: »Pri poslušnosti, ki ste jo vi pokazali nasproti NSDAP, je pač samo v Avstriji mogoče, da ste še danes v službi kot žandarmerijski okrajni inspektor.«

Zaradi te ugotovitve in zaradi ogorčenja, ki je zajelo javnost, je socialistična parlamentarna frakcija naslovila v tej zadevi interpelacijo na socialističnega notranjega ministra Helmerja. V nasprotju s svojimi nekdanjimi izjavami o končani čistki varnostnega aparata priznava notranji minister v svoji izjavi v primeru Pausperla, da je v varnostnem aparatu še mnogo nacistov in nacističnih uradnikov, kajti sicer bi ne bilo potrebno, da je odredil »ponovno preveritev vseh manj obremenjenih nacistov, ki so služili že pod nacističnim režimom.«

Po vseh teh odkritjih je razumljivo, ugotavlja »Slovenski vestnik«, da je antifašistično prebivalstvo v Avstriji razburjeno. Kako naj veruje v nepristransko varnostnih organov, ki so v preteklosti odobraval nacistična zverinstva ali pri njih celo sodelovali. Dosedanja denacifikacija v avstrijskem varnostnem aparatu nikakor ne more jamčiti za demokratizacijo Avstrije v smislu zahtev zavznih sil, hkrati pa kaže sliko denacifikacije v Avstriji sploh. Jasno je, da ni mogoče jemati resno slovenskih izjav avstrijskih uradnih predstaviteljev vse dotlej, dokler po uradnih »čistkah« in »proveritvah« lahko ostanejo v službah zločinci, kakršni so Pausperl in drugi.

Prebivalstvo Trsta zahteva reorganizacijo civilne policije

Trst, 1. junija. Dopisnik Tanjuša poroča: Delavci raznih tržaških tovarn in ostalo prebivalstvo Trsta pošilja v objavo tržaškemu tisku vedno več protestnih pism, v katerih zahtevajo, naj odgovorne oblasti ukreduje vse potrebno, da se izvede do konca preiskava v zvezi s tatvinami in tihotapstvom, ki so jih izvrševali člani Civilne policije. Prebivalstvo zahteva reorganizacijo Civilne policije, izločitev kriminalnih elementov in nastavitve poštenih domačinov, ki bodo zmogli obvarovati ga pred naraščajočim kriminalom.

Polkovnik g. Bowman, višji oficir za civilne zadeve pri ZVU in g. Richardson, zavezniki šef Civilne policije, nista hotela na vprašanja tržaških novinarjev dati nobenih izjav o aferi, v katero je zapletena Civilna policija, temveč sta se vsem takim vprašanjem izmikala.

Seja komisije za mirovno pogodbo z Avstrijo

Dunaj, 1. jun. (Tanjug). Včerajšnji seja komisije štirih sil za izdelavo mirovne pogodbe z Avstrijo je predsedoval šef britanske delegacije George Rendell, ki je včeraj prispel na Dunaj.

Včeraj je šef sovjetske delegacije Novikov znovna poudaril sovjetsko stališče o delu komisije in o odboru strokovnjakov. Po mišljenju sovjetske delegacije mora komisija sama pretrpeti vprašanje izvorov nafte ter ostale važne probleme, ki se tičejo nemškega premoženja v Avstriji, kakršni so: donavska porobodna družba, finančne ustanove, zavarovalne družbe in industrijski koncerni. Odbor strokovnjakov mora sam proučiti tehnične podrobnosti.

Prihodnja seja komisije bo v ponedeljek 2. junija.

Generalni sekretar svetovne organizacije »Pomoč Evropi« prispel v Sarajevo

Sarajevo, 1. junija (Tanjug). Včeraj sta prispela z letalom v Sarajevo generalni sekretar svetovne organizacije »Pomoč Evropi« g. K. Johnson in predsednik Društva prijateljev Jugoslavije v Švedski g. Ewald Johanson. V Sarajevo bosta ostala do 3. junija, nato pa bosta obiskala mladinsko progo in Dubrovnik.

Svečanost na amerškem vojaškem pokopališču v Beogradu

Beograd, 1. junija. (Tanjug.) Na amerškem vojaškem pokopališču v Košutnjaku so v petek dopoldne proslavili dan amerških vojakov, ki so padli v vojni. Ta dan proslavljajo v Ameriki že od leta 1865.

Pri proslavi so bili navzoči minister za zunanje zadeve FLRJ Stanoje Simić e pomočnikom dr. A. Beblerjem, predstavniki diplomatskega zbora v Beogradu z vojaškimi poslanci, komandant Beograda generalmajor narodni heroj Milec Milojević, predsednik komiteja za kulturo in umetnost Vladislav Ribnikar, predstavniki ministrstva narodne obrambe in drugi.

Ko sta odpravnik poslov amerškega goselaništva g. John Cabor in vojaški ataše polkovnik Richard Patridge obšla častno četo in položila vence, je bila komemoracija, na kateri je Cabor govoril o žrtvah, ki jih je dal amerški narod v preteklih vojnah.

Na koncu svečanosti je častna četa izstrelila tri salve na čast padlih amerških vojakov.

Prihod amerške novinarke na mladinsko progo

Zenica, 1. junija. (Tanjug.) Na mladinsko progo je prispela amerška novinarica Coriff Sakeman, dopisnica kanadskega časopisa »Toronto Star« in »New York Times«. Pred odhodom v Jugoslavijo je amerška novinarica obiskala Poljsko, Češkoslovaško, Nemčijo in Palestino. Na mladinski progi bo amerška novinarica obiskala brigade VI. sekcije, grško in dansko brigado.

Prihod brigade danske napredne mladine na mladinsko progo

Zenica, 1. junija. (Tanjug.) Graditelji VI. sekcije mladinske proge so včeraj navdušeno pozdravili brigado danske napredne mladine. Pri prihodu so bile navzoče razen delovne skupine palestinske mladine novosadska udarna brigada »Mladi proletar«, druga udarna minerska, prijedorska udarna in četrti minerska brigada.

Na mladinski progi dela skupina inženirjev JA

Zenica, 1. junija. (Tanjug.) Na mladinski progi Samac-Sarajevo dela od 15. aprila skupina inženirjev Jugoslovanske armade pri gradnji časanskega mostu ob Savi, ki bo vezal Slavoniki in Bosanski Samac. Mnogi inženirji so delali že preteklo leto v kompresorski četli Jugoslovanske armade pri gradnji proge Breko-Banovići in razpolagajo z velikimi delovnimi izkustvi.

Otvoritev razstave »Matere in otroka« v Ljubljani

Ljubljana, 1. jun. Danes dopoldne je bila v dvorani ministrstva za socialno skrbstvo, Gajeva ulica 5, otvoritev razstave »Matere in otroka« v okviru tedna »Matere in otroka«. Otvoritev so se udeležili ministar za socialno skrbstvo tov. dr. Anton Kržišnik, minister za delo tovariš Tomo Brejc in številni drugi predstavniki ljudske oblasti in množičnih organizacij.

Minister za socialno skrbstvo dr. A. Kržišnik je otvoril razstavo in v kratkem govoru prikazal pomen razstave, ki naj pokaže razvoj in današnje stanje socialne in zdravstvene zaščite mater in otrok ter vzgoje otrok. Poleg tega ima razstava namen, pokazati tudi vzgojno vlogo pionirskih organizacij.

Razstava prikazuje grozote, ki so jih preživljali naši otroci za časa vojne in skrb, ki jim jo je nudila ljudska oblast že na osvobojenem ozemlju. Potem so prikazani veliki napori v prvem letu osvoboditve, ko se je bilo treba prebijati skozi velike gmohte težave in otrokom reševati skorajda

gola življenja, saj je otrokom v Bosni brez pomoči ostalih ljudskih republik pretel glad in mrz. Slike počitniških kolonij, okrevališč za slabotne otroke, materinskih in dečjih domov, otroških jasli, otroških klinik, šolskih poliklinik in porodnišnic dokazujejo, kako hitro se zdravstvena zaščita mater in otroka približuje stanju, ko bo ustrezala vsem zahtevam moderne znanosti. Razstavljeni grafični prav tako kažejo dosežene uspehe in razliko od stanja v stari Jugoslaviji. Razstava prikazuje sodelovanje množičnih organizacij, predvsem organizacije AFZ pri socialni zaščiti mladine.

V pionirskem delu razstave vidimo, kako polaga naša ljudska oblast posebno pažno strokovnemu usposabljanju mladine, pionirski izdelki na razstavi pa prikazujejo, kako dorasča otrok v igri in delu v ustvarjalnega delovnega človeka.

Iz celotne razstave »Matere in otroka« je razvidno, da posveča naša ljudska oblast materi in otroku res vso skrb in vso ljubezen.

Konferenca Antifašistične fronte žena Ljubljane

Ljubljana, 1. junija Včeraj popoldne so imele žene Ljubljane v Mladinski dvorani delovno konferenco. Konferenco so se udeležili: predsednica glavnega odbora tov. Angelca Ocepkovala in sekretarka GO AFZ tov. Branka Jurca, zastopniki GO LMS, zastopniki ministrstva za prosveto, ministrstva za socialno skrbstvo, GO RKS in drugi predstavniki oblasti in množičnih organizacij.

Konferenco je otvorila predsednica MO AFZ tov. Ana Zihlerova in pozdravila navzoče, nato pa je sekretarka MO AFZ tov. Erna Podbregarjevala podala referat o nalogah žena v petletnem planu. V referatu je nakazala uspehe dosedanjega dela AFZ Ljubljane in razkrila vse napake in nedostatke v dosedanjem delu organizacije. Poudarila je naloge AFZ Ljubljane pri delu za izvedbo sklepov, ki jih je sprejel plenum OF Ljubljane.

Po referatu se je razvila zelo živahna razprava, v kateri so žene iz posameznih četrti in terenov govorile o uspehih in težavah v svojem delu ter izmenjale misli, kako aktivizirati prav vsako ženo za čim uspešnejšo izvedbo petletnega plana.

Ob zaključku konferencie so sprejele žene vrsto sklepov za svoje bodoče delo in poslale resolucijo sekretarju OF Slovenije tovarišu Mihi Marinku in GO AFZ Slovenije. Sklepi se glase:

1. Žene mesta Ljubljane bomo skrbje za udrnitev osnovnih — terenskih odborov AFZ in dosegle popolno povezavo mestnega odbora z rajonskimi oziroma terenskimi odbori.

2. Da se razbremenijo mati, vključena v delovni proces, bomo v tem letu organizirale dva domova igre in dela.

3. Iz svojih vrst bomo dajale iniciativno za sprostitev moške delovne sile povsod, kjer jo lahko nadomesti ženska.

4. Poleg že izvajanjih obvez v okviru OF bomo dale za ureditev mestnih parkov 2110 delovnih ur, za ureditev grobov padlih borcev in talcev 500 delovnih ur, Skupaj 2610 ur prostovoljnega dela.

5. Obnove bomo delo patronata v osemih mladinskih domovih v Ljubljani. V mladinskih ustanovah, kjer doslej še niso vzpostavljene patronati, bomo s prostovoljnimi delom znižali režijske stroške za 10 odstotkov.

6. Za graditelje mladinske proge bomo prispevale 200.000 din, sešile 5 tisoč komadov hlač in zbrale približno 500 hrani.

7. V kmečkih predelih Ljubljane bomo s primerno propagando dosegle do predpisane roka 100 odstotek odkup žita in zbrale čim večjo količino prostovoljnih viškov.

8. S kontrolo in preprečevanjem bomo zboljšale doslej pomanjkljivo organizacijo oddaje mleka, ki mora do konca leta doseči 100 odstotkov. O naših uspehih bomo MO AFZ podajale mesečna poročila.

9. V »Tednu matere in otroka« bomo s predavanji, prireditvami, obiski v domovih, obdaritvami otrok in mater padlih borcev zainteresirale vse žene za konkretno pomoč pri preskrbi otrok in mater.

10. Dosledno bomo izvajale vse sklepe OF v Ljubljani.

Čim bolj bodo žene sodelovale v ljudski oblasti, tem več bo življenje nudilo njim samim in njihovim otrokom

Glavni štab mlad. delovnih brigad je pohvalil najboljše brigade iz prve skupine prve izmene

Zenica, 1. junija. (Tanjug.) Glavni štab mladinskih delovnih brigad na mladinski progi Samac-Sarajevo je z odlokom 27. maja dal priznanje in zahvalo vsem mladinski delovnim brigadam prve skupine prve izmene.

Trikrat so bile pohvaljene: I. odžacka vojvodinska udarna brigada, udarna brigada demobiliziranih borcev »Milan Stanivuković« in zemunsko-pazovska udarna brigada.

Dvakrat pohvaljene so bile udarne brigade: prva črnogorska, prva kragujevačka, druga črnogorska, prva kosmajška, prva primorsko-slovenska, brigada

demobiliziranih borcev »France Rozman«, prva minerska, grška brigada »EPON«, brigada demobiliziranih borcev »Vaso Djurović«, brigada demobiliziranih borcev »Vlada Cvetković«, vršačko-alibunarska brigada demobiliziranih borcev »Filip Kljajić«, brigada demobiliziranih borcev »Slaviša Vajmer«, prva niška, prva rogatiška, druga valjevska, prva vanjska, druga čačanska, prva kruševačka in prva novopazarska brigada.

Glavni štab je dal priznanje in zahvalo za nesebično delo in pohvalil 82 brigad, ki so bile po enkrat proglašene za udarne in 56 ostalih brigad prve skupine prve izmene.

GRADNJA SINDIKALNEGA DOMA V TRBOVLJAH

GO ES Slovenije je določil 9 milijonov dinarjev za gradnjo sindikalnega doma v Trbovljah. Stavbišče za to zgradbo je podaril MLO Trbovlje. V tem domu bodo udobni stanovanjski prostori za 104 osebe in moderna menza za 120 ljudi. Člani sindikalnih podružnic in pododborov prihajajo vsak dan na gradilišče, da s prostovoljnimi delom izkopljejo temelje in opravijo pripravljala dela za temelje in kleti. — Na sliki: 98 uslužbencev separacije in jaška III rudnika Trbovlje koplje temelje in odvažajo material.

Dva tisoč grških partizanov je 28. maja napadlo garnizon mesta Florina

Atene, 1. junija. Tase poroča: Po uradnih podatkih je napadlo 28. maja zvečer 2000 partizanov garnizon mesta Florina, ki so ga sestavljali orožniški oddelki in pešadijske brigade. Po štirurnem boju so zavzeli partizani dele mesta, toda potem so se umaknili v planine. Partizanske enote so zavzele mestce Litohorion ter mnoga naselja v tem področju.

Minister za vojsko Stratos je odgovarjal v parlamentu na vprašanja v zvezi z zadnjo operacijo partizanov v tem področju in izjavil, da ne more imeti koncentriranih povsod svojih sil in da so zato »taki incidenti prirodni pojav«. Poleg tega je izjavil, da so te partizanske enote prodrle iz jugozapadnega področja Hasijsa in Kazakasa, kjer so vodile proti njim vladne čete velike operacije.

BRITANSKA VLADA PRIPRAVLJA NAČRT ZA RAZDELITEV INDIJE NA HINDUSTAN, PAKISTAN IN RAJISTAN

New Delhi, 1. junija. Reuterjev dopisnik iz New Delhija, Cambell, poroča, da je podkralj Indije lord Mountbatten poslal uraden poziv petim indijskim voditeljem — podpredsedniku indijske začasne vlade Panditu Nehruju, notranjemu ministru Valagaju, predsedniku muslimanske lige Ali Džinahu, sekretarju lige Likavtu Ali Kanu in ministru za narodno obrambo Baldevu Singu — naj pridejo v ponedeljek k njemu na konferenco, da bi zvedeli za končni načrt britanske vlade o »prenosu oblasti« na Indijce.

V istem poročilu je rečeno, da so bili zaradi te konference po vsej Indiji storjeni posebni ukrepi za pre-

preženje nemirov. Jutri bodo posebni policijski oddelki, ki so določeni za zadušitev morebitnih nemirov, oboroženi z avtomatskimi in drugim orožjem, medtem ko bodo strateško važne točke v mestu vojaško zasedene. Guverner Punajaba Jankins je imel v Lahore sestanek z najvišjimi vojaškimi poveljniki in generalnim inspektorjem policije zaradi izpolnitve ukrepov za preprečenje nemirov med in po konferenci. V Bagdad so že prispelle vojaške okrepitve za tamkajšnje posadke. Prebivalstvu je prepovedano združevanje v skupine več kot pet oseb in pa nošenje orožja. Na osebe, ki bi kršile te prepovedi bodo streljali brez predhodnega opozorila.

Amerika pritiska na Italijo

Mednarodni pregled Tassa o krizi vlade v Italiji pravi med drugim:

Ameriški tisk je popolnoma odkrito pisal, da postavljajo ZDA kot pogoj za dodelitev posojila Italiji, orientacijo vlade na desno. Desničarski italijanski tisk je s svoje strani dvignil hrup, da je treba »ZDA dati poročilo, ki ga zahtevajo«, to je, da se odstranijo iz vlade demokratični elementi. Vendar pa to ni tako enostavno. Socialisti in komunisti predstavljajo v parlamentu 9 milijonov volivcev. Položaji teh strank v državi so krepki. Hkrati pa krščanski demokrati izgubljajo svoj vpliv. Pri občinskih volitvah, ki so bile lani novembra, so krščanski demokrati izgubili skoraj 50% glasov, ki so jih dobili pri junijskih volitvah.

Krščansko-demokratska stranka je spletakarila z namenom, da se iz vlade odstranijo socialisti in komunisti, pri čemer so ji intenzivno pomagali saragatovci — skupina renegatov, ki se je odcepila od socialistične stranke. Ravno zaradi stališča krščanskih demokratov in Saragatovcev niso uspeli napori Nittija, ki je skušal sestaviti vlado »centra in leveca«.

De Gasperi je onemogočil vse poizkuse, da bi sestavili vlado treh strank. Dosegel je, da je prišel mandat za sestavo vlade znova v njegove roke ter odkrito zavzel smer k sestavi vlade ene stranke.

Kakor je videti računa De Gasperi v glavnem na zunanjo pomoč. Toda izkušnje zadnjih let so pokazale, da vsiljevanje, tuje volje ljudstvu nima dobrih posledic. Gospodarskim težavam samo dodaja notranje politične težave. De Gasperijeva spletkarila je še bolj odkrila pravo lice krščansko-demokratske stranke, ki jo vodi kot podpornik reakcije.

HARRY POLITT Nova orientacija laburistične stranke postaja vedno bolj nujna

Pariz, 1. junija (Tase) Harry Politt, generalni sekretar Komunistične partije Anglije je dal dopisniku »Humanité«-ja sledečo izjavo:

Konferenca laburistične stranke, ki se je zbrala v Margate-u ni imela nobe nege uspeha v vprašanju likvidacije krize v Angliji. Lokalne organizacije laburistične stranke so poslale na konferenco nekaj resolucij, v katerih ostro kritizirajo zunanjo in notranjo politiko laburistične stranke. Važna delegatov je razumela, da je Anglija v gospodarskem in političnem pogledu popolnoma v novem položaju. Pripravljeni so bili storiti vse, kar jim bi bilo mogoče, da pomagajo deželi udriniti njeno gospodarstvo. Pripravljeni so bili ustanoviti osnovo za novo zunanjo politiko, ki bi preprečila, da bi bila Anglija stalno odvisna od ZDA.

Inozemski opazovalci, ki jim niso znane protidemokratske metode, ki so jih uporabljali na volitvah v kongres laburistične stranke, so težko razumeli, zakaj večina članov stranke ni mogla zmagati. Toda kljub varljivosti znanosti sklepov Margateškega kongresa bodo zahteve po novi orientaciji po zunanji in notranji politiki postale vedno številnejše.

Truman podpisal zakon o pomoči

Washington, 1. junija. AP poroča: Predsednik Truman je podpisal zakon za »pomoč« določenim evropskim in azijskim državam v znesku 350 milijonov dolarjev.

Truman je izdal odredbo, ki daje ameriški ministru za zunanje zadeve Marshallu široka pooblastila za izvedbo tega programa pomoči.

„TEDEN MATERE IN OTROKA“

„Vzgajajmo mladino v znanju, zavestni dolžnosti do ljudstva, tvornem delu in ljubezni do svobodne domovine“

Na vprašanje, kakšno mladino hočemo vzgojiti, lahko odgovorimo: vzgojiti hočemo mladino zmagovalnega ljudstva, s svojstvi značaja, ki so nam omogočali zmago v osvobodilni borbi, mladino, ki bo usposobljena in voljna, utrjevati in razvijati naše pridobitve, graditi srečno življenje jugoslovanskih narodov.

V ta namen je najprej potrebno, da vzgojimo mladino, ki bo imela pravičen odnos do ljudske oblasti, ki bo sposobna in volja izvrševati njene naloge ter tako prispevati svoj delež k njeni nadaljnji rasti, k poglobljanju njene resnične demokratične vsebine, k utrjevanju njene ekonomske osnove. V govoru pred ustanovnim skupščino LRS je ministar za prosveto tov. Lidija Šentjurska poudarila, da je »prva in osnovna naloga naše prosvetne politike, vzgojiti zavedne državljane nove FLRJ, naloga vzgojiti, naučiti in usposobiti naše široke ljudske množice zato, da bodo sposobne vršiti oblast. Zato je tudi naša najvažnejša vzgojna naloga, usposobljati mladino, da bo s svojim znanjem utrjevala družbeni položaj našega zmagovalnega ljudstva, da bo z njim služila potrebam našega gospodarstva in kulturnega razvoja. Tako nalogo lahko vrši seveda samo znanje, ki je resnično, sistematično in temeljito. Zato ustanovljamo nove šole in dvigamo v njih kakovost pouka in vzgoje.

Nadaljnja naloga pri vzgoji naše mladine je, da ji razvijemo in utemeljimo čustveno pobudo za uporabljanje njenega znanja v družbi, da jo bogatimo s svojstvi značaja, ki odlikujejo človeka novega kova.

Da bomo ta smoter uresničili, moramo mladini kazati perspektivo našega družbenega razvoja, njegove končne smotre. Ljudstvu zvesto mladino bomo vzgojili le takrat, kadar ji bomo jasno predložili, kaj ljudstvo ustvarja, kakšno družbo gradi in kaj pomeni izgradnja take družbe za naše narode in za vse napredno človeštvo. To pot našega vzgojnega dela nam je začrtal tov. Kardelj, ko je v svojem govoru na I. zasedanju ustanovne skupščine LRS naglasil: »... danes morajo biti vse naše sile in vsi naši napori usmerjeni v bodočnost, v izgraditve takega doma, kakršnega smo si želeli in kakršnega si danes želimo, to je doma, v katerem bo dovolj kruha in sreče za vsakega delovnega človeka, doma, v katerem ne bo izkoriščanja človeka po človeku in ki ne bo interesna sfera nobenega imperalizma. Narodno osvobodilno borbo smo na naših domačih tleh zmagovalno končali predvsem zaradi tega, ker je bil cilj te borbe jasen in blizek večini slovenskega naroda. Široke narodne mase je mogoče aktivirati v borbi tedaj, kadar so jim jasne perspektive te borbe. To bolj kakor kdaj koli velja tudi za našo sedanjo borbo pri izgradnji naše države. To napotilo tov. Kardaolja morajo imeti naši vzgojitelji stalno pred očmi. Če bi se naši narodi v osvobodilni borbi borili za majhne smotre, bi ne razvili množičnega heroizma, najplemenitejših svojstev, ki so začudila svet. Danes imamo pred seboj zopet velike smotre: perspektivo, ki nam jo odpira naš gospodarski načrt. Kazimo mladini te smotre, pojasnjamo ji, komu z načrtom koristimo ter koga z njim bijemo, in razvil ji bomo svoj-

stva značaja, ki se bodo v družbeni praksi uveljavila kot subjektivni pogoj za njegovo uresničitev.

To pa še ni dovolj, mladina se mora tudi vključevati v napore za uresničevanje teh perspektiv. Zato so glavno sredstvo za vzgojo naše mladine naloge, ki jih rešuje vsa naša napredna družba. Sodelovanje v teh nalogah bo mladini utrjevalo vero v lastne moči, v uspeh svojega dela, vero v zmago in v napredek, mladostno vedrino in veselje do življenja. Tako bomo vzgojili vzravnane, samostojne in samozavestne ljudi.

Nekdaj pa so gospodarji našega ljudstva pritiskali mladini duha k tlom, vzgajali so jih v neveri v lastno moč, vdanosti pred neizbežnim in pohlevnosti. Namesto ponosnega stremjenja za pravico so ji vzgajali poniževalno hvaležnost za sprejeto miloščino, namesto težnje po lepem so ji hoteli vcepiti bojazen pred hudim; strahovanje je bilo vzgojno sredstvo in »šiba je novo mašo pela«. Ta vzgojni smoter z vzgojnimi sredstvi vred je odgovarjal perspektivam njihovega družbenega razvoja, njihovim vedno bolj ogroženim razrednim pozicijam in bednim poizkusom, zadržati napredek. Zmagovalno ljudstvo pa se ne boji ljudi »dvignjenega čela in jasnih oči« ljudi, ki ljubijo življenje, verujejo vanj ter z zanosom utirajo pot pravičnosti in demokraciji.

Vzgoja k življenjskemu optimizmu pa ni v tem, da bi naj vzgajali lahkomišelnost ljudi, da bi mladini težave prikrivali, temveč obratno v tem, da jo na težave opozarjamo, da pa ji hkrati kažemo težave, ki smo jih že premagali in zakaj smo jih premagali, ter ji s tem vzbujaemo vero, da bomo premagali tudi bodoče, ki se nam bodo stavile na pot. Samo na tak način bomo vzgojili vero mladino, ki se ne boji zaprek, ki ima vero v svojo moč, ki se naslanja na lastne sile, ki ve, da bo zapreke premagala.

Svetla pot našega ljudstva v srečnejši jutrišnji dan ne utrjuje mladini le življenjske radosti, ne krepi ji le volje in moči za premaganje težav, temveč kaže mladini tudi končni cilj njenih naporov, vlogo in vrednost njenega dela v družbi. Naša družbena ekonomska struktura in smer njenega razvoja nam tako omogočata, pa tudi terjata, da vzgojimo mladini nov odnos do dela, ki je v njenih najboljših predstavnikih že uresničen. Bistvo novega odnosa do dela in družbene pogoje zanj je označil tov. Kardelj v sferi navedenem govoru: »Ker se je spremenil naš delovni človek sploh in je iz sužnja postal svobodni ustvarjalec za skupnost in preko skupnosti tudi za sebe osebno, zato se je spremenil tudi njegov odnos in odnos vse družbe do dela. Na delu pri nas ni več pečata sužnosti in zaostalosti. Delo ni več nujno zlo in napor brez perspektive in priznanja. Delo je pri nas postalo, kakor je rekla nekoč Stalin, stvar časti in slave našega človeka.« — Vzgojajmo zato mladino, ki ji delo ne bo le sredstvo za preživljanje, temveč predvsem dolžnost do ljudske skupnosti, ki ji bo delo vir življenjske radosti, potreba zdravega organizma, ki bo vedela, da dela za boljše bodočnost nas vseh in tudi za svojo boljše bodočnost.

Zato navajajmo mladino, da bo učneje povezovala v družbeno koristnim de-

lom s sodelovanjem pri uresničevanju našega gospodarskega načrta. S tem bo mladina prispevala svoj delež k izgradnji naše dežele. Premagovala bo enostranost svojega umskega dela v šoli in se ob produktivnem delu vzgajala za pravilni odnos do dela, do delovnega ljudstva, do ljudske imovine in do države.

Kakšen pomen ima družbeno koristno delo za vzgojo mladine, je naglasil maršal Tito, ko je govoril graditeljem mladinske proge: »Tovariši in tovarišice, ta proga in delo na njej ne pomeni samo gradnje nekega, za naše gospodarstvo važnega prometnega objekta, temveč pomeni še nekaj več. Tu se kujejo novi ljudi, ki odhajajo s tega dela prekaljeni v novih pojmih. Tu se ustvarja, prekaljuje in še bolj utrjuje bratstvo in enotnost naših narodov. To vaše delo je kovavnica novih ljudi... Graditelji mladinske proge so na kratko označili vzgojni pomen družbeno koristnega dela s svojim geslom: »Zgradili smo progo, proga je zgradila nas.«

Vsak naš vzgojitelj mora ceniti vzgojni pomen aktivnega vključevanja mladine v izgradnjo naše države, saj dobiva tam mladina svojstva novih ljudi: vztrajnost, odločnost, iniciativnost, požrtvovalnost, čut odgovornosti in prekaljenost pri delu za ljudske koristi, pripravljenost, sprejeti in izvršiti vsako družbeno koristno nalogo in premagovati težave, ustvarjalni duh in delovno junaštvo, želje, ustvarjalno, zavestno discipliniranost in tovarištvo.

Nadaljnja pobuda za učenje naše mladine in za njeno družbeno koristno delo je tudi njena ljubezen do domovine, ki jo z vzgojo še poglobljamo. Na shodu protifašističnih žena Jugoslavije je maršal Tito poudaril: »...matere in sestre imajo nalogo, da naše otroke že od mladega vzgajajo v novem duhu, v duhu ljubezni do naše nove domovine, do naše Jugoslavije, v ljubezni do te velike pridobitve bratstva in enotnosti, v ljubezni do nove oblasti... Zahtevamo, da se našim otrokom vsadi v dušo taka ljubezen, kakršno so nosili v sebi naši borci na bojnem polju za to veličastno delo, za to veličastno pridobitve.«

Težnja ustvariti novo svobodno domovino in ljubezen do nje je dajala našim borcem moč, da so vzdržali in zmagali. Vzgojajmo zato mladini sovraštvo do zaslužnjevalcev, do imperialističnih zavojevalnih stremljenj in ljubezen do naše svobodne domovine. Ob tem našem vzgojnem delu naj zaživi v mladini heroizem borcev osvobodilne vojne, mladina naj spozna, kako je treba ljubiti svojo domovino in kaj ta ljubezen od nje zahteva.

S temi smernicami svojega dela se naša vzgoja vključuje v borbo našega ljudstva za srečnejšo bodočnost, za socialno pravičnost in za demokracijo, v borbo proti sovražnikom nove Jugoslavije. Na tak način vzgojajmo skladno razvite državljane FLRJ, ki bodo usposobljeni in voljni graditi srečno življenje jugoslovanskih narodov.

Dr. Schmidt Vlado

Zdrav naraščaj — predpogoj naši gospodar. osamosvojitvi!

Vzgleden primer

KLO v Ljutomeru je z do sedaj sklenjenimi pogodbami zajel že 80% vseh predvidenih žitnih presežkov.

V Ljutomerskem okraju so začeli z načrtnim sklepanjem pogodb za odkup žitnih presežkov. Dosedanji rezultati so naslednji:

Krajevni ljudski odbor Ljutomer je sklenil pogodbe (kontrahirati) za odkup 4000 kg žitnih presežkov, to je za 80% ose predvidene količine. Proti je sklenil pogodbo kmet Mirko Rajh, ki po uredbi o odkupu žita sploh ne bi prišel v poštev za oddajo. Oddal bo 600 kg žita. Kmet Franc Bohinec iz Veščice je kontrahirati 500 kg belih žit in 250 kg

koruze, s čimer bo presegel količino obvezne oddaje za 157%. Kmet Simon Kušnjak iz Razkrižja je sklenil pogodbo za oddajo 300 kg presežkov ter s tem presegel predpisano količino za 102%. Vsega skupaj je krajevni ljudski odbor v Razkrižju kontrahirati 2400 kg žitnih presežkov.

Tekmovanje v sklepanju pogodb za oddajo prostih žitnih presežkov zajema vedno nove kmete, ki razumejo potrebo po okrepitevi državnega žitnega fonda

Organizacija semenske službe v naši državi

Brez dobro urejene semenske službe si ne moremo misliti umnega, naprednega kmetijstva. Pravilno urejena semenska služba je temelj umnega, po znanstvenih načelih vodenega kmetijstva. Tudi najnovejša tehnična sredstva so skoraj brez pomena, če kmetje niso preskrbljeni z dobrim semenskim blagom.

Dobra organizacija semenske službe ni lahka in ne zahteva le velikih sredstev od države same in posemeznih pokrajin, temveč je v zvezi z ustanovitvijo številnih ustanov. Terja organizacijo znanstveno-raziskovalnega dela, ki mora biti povsem v skladu s potrebami in zahtevami posemeznih kmetijskih panog in kmetijstva v pokrajinah. Takšna obsežna ter popolna organizacija semenske službe v naši državi je predpisana z uredbi vlade FLRJ, ki je izšla v 44. številki Uradnega lista FLRJ 27. maja t. l.

Uredba odloča, da skrbijo ministristvo in gozdarstvo Federativne ljudske republike Jugoslavije, republiška ministristva za kmetijstvo in izvršni odbori za pridelovanje semenskega blaga in za promet s tem blagom. Med semensko blago ne spada le seme, temveč tudi deli rastlin, gomolji, sadike, cepiči itd. Kakovostno semensko blago je tisto, ki ga dajejo posevki in sploh rastline, priznane kot kakovostne.

Organizacija semenske službe se deli na pristojnost zveznega ministristva za kmetijstvo in gozdarstvo in na republiška ministristva za kmetijstvo. Zvezno ministristvo izdeluje načrte za pridelovanje in o ureditvi prometa s semenskim blagom. Razdeljuje presežke semenskega blaga med ljudske republike; koordinira delo semenske službe med republiškim ministristvi; urejuje uvoz in izvoz semenskega blaga v sporazumu z ministristvom za zunanjo trgovino; ustanavlja znanstveno-raziskovalne ustanove in komisije za priznavanje sort, dalje laboratorije za semensko kontrolo vsedravnega prometa. Republiška ministristva pa izdelujejo načrte za pridelovanje, odkup in razdeljevanje semenskega blaga na svojem področju in nadzirajo izpolnjevanje teh načrtov. Njihova naloga je tudi, da preskrbijo zadostne količine semenskega blaga in razdelijo presežke na svojem področju. Ljudske republike prav tako ustanavljajo svoje znanstveno-raziskovalne ustanove, laboratorije za semensko kontrolo in komisije za priznavanje kakovostnega semenskega blaga. Ljudski odbori pa sestavljajo načrte za pridelovanje, odkup in razdelitev semenskega blaga na svojem področju.

Priznane rastlinske sorte naprej gobjo in razmnožujejo na posevstvih znanstveno-raziskovalnih zavodov in postaj, predvsem na državnih kmetijskih posevstvih in posevstvih kmetijskih delovnih združenj in končno na zasebnih kmetijskih posevstvih.

Vse zaloge priznanih sort, vzgojenih v državi, sestavljajo državni sortni sklad (zalogo). Ta sklad oskrbuje s kakovostnim semenskim blagom državna kmetijska posestva, kmetijske delovne zadruga in kmete.

Razmnoževanje semenskega blaga državnega sortnega sklada zagotovijo znanstveni raziskovalni zavodi in postaje ali državna kmetijska posestva in kmetijske delovne zadruga, ki sklenejo v ta namen pogodbo z zavodi in postajami.

Za pravilno ocenjevanje posemeznih

sort bo ustanovljena komisija pri zveznem ministristvu. Ta komisija bo imela nalogo registrirati vse vrste kulturnih rastlin, sestavljati načrt za sortne preizkuse; vpisovati priznane sorte v sortni register; predlagati razmerje za razmnoževanje vrst in sort na podlagi razdelitve na okoliše in skrbeti za izbor kulturnih rastlin.

Republiška ministristva ustanovijo komisije za priznavanje kakovostnega semenskega blaga. Njena naloga je, nadzirati posevke in matičnjake za razmnoževanje rastlin. Ta komisija tudi določa, kateri posevki so kvalitetni ter jih izloči, da ostanejo zajamčeni za seme. Komisija vodi tudi register o priznanih posevkih. Nadalje daje predloge za razmnoževanje priznanih sort. Podobno nalogo imajo okrajne komisije na svojem področju.

Dalje so z uredbo zagotovljeni ukrepi za čiščenje, razkuževanje in shranjevanje semenskega blaga.

Pomembni so tudi predpisi o prometu s semenskim blagom in o nadzorstvu nad dobrimi semeni. Semensko blago odkupujejo in prodajajo državne semenarne ter pooblaščenca industrijska podjetja. Državne semenarne pa smejo pooblastiti za te naloge tudi semenske postaje, zadruga in zasebnike. Pridelovalec semenskega blaga mora hraniti in na zahtevo državnega odkupnega podjetja izročiti posevke, ki so bili priznani kot kakovostni, in sicer do določene roka. Vse semensko blago se vračuna v količino žita, ki ga mora pridelovalec oddati državi po predpisih.

Semensko blago bodo prodajale na drobno posebne prodajalne državnih semenarn. Republiško ministristvo za kmetijstvo sme dovoliti prodajo semenskega blaga tudi združenim in zasebnim prodajalnam. Pravico, zavijati in etiketirati semensko blago, pa imajo le državne semenarne. Prodaja slabega semenskega blaga je prepovedana. S pravilnikom bo določeno, katero semensko blago velja kot dobro. Odkupne in prodajne cene bo določila zvezna vlada.

Laboratoriji za nadzorstvo nad semeni bodo nadzirali, ali je semensko blago dobro. Ustanovljen bo zvezni laboratorij, ki bo opravljal znanstvena raziskovanja, pregledoval semensko blago za komisijo, ki bo priznavala sorte, koordiniral delo laboratorijev za nadzorstvo nad semeni ljudskih republik itd. Prav tako bodo delovali podobni laboratoriji pri republiških ministristvih za kmetijstvo za področje posemeznih republik. Laboratoriji za nadzorstvo nad semeni bodo tudi pregledovali pošiljke semenskega blaga pri uvozu in izvozu. Za kakovost semenskega blaga, ki ga bo raziskal laboratorij za nadzorstvo nad semeni, bo jamčila država za leto dni.

Za pospeševanje pridelovanja semenskega blaga bodo izdala zvezno in republiška ministristva posebne ukrepe, in sicer bodo podeljevala nagrade pridelovalcem kakovostnega semenskega blaga; plačevala stroške za čiščenje, razkuževanje in prevoz; plačevala razliko med odkupnimi in prodajnimi cenami semenskega blaga; podeljevala nagrade pridelovalcem izvornih sort, rekordnih žetvenih pridelkov semenskega blaga, kakor tudi osebam, ki se bodo posebno izkazale pri znanstveno-raziskovalnem delu na področju semenarstva.

»Kdo je potemtakem večji izdajalec, Pavelič ali Maček?«
»Po mojem mnenju je bil Maček večji izdajalec, kajti Pavelič je bil odkrit izdajalec in svojega izdajstva ni skrival.«

Podpredsednik kraljevske vlade Krnjević priporoča iz Londona sporazum med ustaši in mačkovići

Javni tožilec je čital potem Košutičev izjavo, v kateri je priznal, da je petkrat govoril s Lorkovičem o vprašanju ustanovitve kombinirane mačkovsko-ustaške vlade. Maček naj bi bil samo izdal proglas, v katerem bi priznal Paveliča kot državnega poglavarja in zvezo z Nemci.

Obtoženi Košak pravi, da mu je Lorković povedal, da je že sklenjeno, da bo HSS sprejela zvezo NDH z Nemčijo. Obtoženec je nadalje rekel: »Taktak je Krnjević sporočal iz Londona, da je HSS pod določenimi pogoji pripravljena stopiti v vlado. Krnjević je bil takrat podpredsednik emigrantske vlade.«

V Londonu sedeči izdajalci so videli v ustaški in Mačkovići kliki ter v odkritem sodelovanju z Nemci sredstvo za borbo proti narodno osvobodilnemu gibanju in dosledni svoji protiljudski politiki so dajali iz Londona navodila, da bi čim prej prišlo do te kombinacije.

Razprava se nadaljuje.

PROCES PROTI USTASKIM ZLOČINCEM V ZAGREBU

Paveličev finančni minister Košak odkriva zveze med Mačkom, ustaši in emigrantsko vlado v Londonu

Zagreb, 1. jun. Tretji dan procesa proti obtoženim ustašem se je nadaljeval v soboto z zasliševanjem prič v zvezi z zločini in izdajalskim delom obtoženega Kvaternika. Prvi je bil zaslišan bivši Mačkov narodni poslanec Andrija Papa, znan po svojem protiljudskem delovanju pred vojno in med okupacijo. Izjavil je, da Maček nikogar ni obvestil, ko je podpisal tako imenovani sporazum s Cvetkovičem. Na ugotovitve javnega tožilca, da je vodil Maček dvojno politiko in da sta bili v HSS dve poti, je priča izjavil, da je bila ena pot sodelovanje z ustaši, Kvaternikom in frankovci, druga pa sodelovanje s poslanci HSS.

in mu prinese odgovore nanje. Pozneje, ko je zamenjal Stojadinovića Cvetkovića, je dr. Maček poklical Carnelutija in ga prosil, naj odpotuje v Rim ter ponese s seboj odgovor na tri Cianova vprašanja: na vprašanje meja, na vprašanje avtonomne Hrvaške in na vprašanje oblasti, ki naj bi jo imel Maček v tej avtonomiji.

Ciano je poslal Mačku odgovor, v katerem je predlagal personalno unijo z italijanskim kraljem na čelu ter denarno in carinsko mejo z Italijo. Obljubil je tudi, da bi dal Mačku 20 milijonov din posojila za propagiranje teh predlogov.

»Pučisti« naj bi uresničili načrte mednarodne reakcije

Sledilo je zasliševanje priče inž. Maria Maričića, člana HSS, ki je imel zelo važno vlogo pri uresničitvi nakleпов tako imenovanih »pučistov«.

Priča Maričić je zelo obširno in podrobno pojasnil koncepcijo teh načrtov, ki so jih kovali ne samo v NDH, temveč tudi tisti krogi v Nemčiji, ki so spoznali, da je Hitlerjev propad neogiben in da je treba ogrožene položaje reševati s pomočjo mednarodne reakcije in novih organizacij, ki so bile baje »protihitlerjske« razpoložene.

Izdelan je bil načrt, da bi navezali stike z »demokracističnimi« strankami v okupiranih deželah, da bi okupatorjevi sodelavci in fašisti obkličli demokratične plačice in pripravili prevrate v obliki državnih »udarov«. Nemški Wehrmacht bi stopil v službo Anglo-američanov za vzpostavitev reda in uresničenje teh načrtov. V ozadju obeh načrtov je stal Vatikan, ki je hotel forsirati nekakšno balkansko konfederacijo, sestavljeno iz Hrvaške, Bolgarije in Srbije, ki bi bila pod neposrednim nadzorstvom Vatikana. Za to balkansko konfederacijo Vatikana je bil navdušen zlasti Stepinaec.

Namesto na hrvatsko ljudstvo, se je Maček obrnil na imperialistične agente

Ko je šel Maričić drugič na Dunaj, je vzel s seboj Kvaterniku namenjeno Stepinčevno pismo. Predsednik je v zvezi s tem vprašal pričo:

»Kaj naj bi se doseglo s temi pogajanjimi med ustaši in mačkovići?«
»Stabilizacija ustašev, ki so izgubili teren.«

»Kdo naj bi vstopil v vlado?«
»Smatralo se je, da naj bi bil predsednik vlade Košutić. To sem slišal od Artukovića, rekel pa je to tudi Pernar.«

Iz nadaljnega pričevanja priče Maričića je razvidno, da so snovali ustaši drugo kombinacijo, da bi dobili preko kneza Lohkovića in Vatikana zvezo z Angleži. V primeru imenovanja nove vlade bi Nemci ne zapustili NDH in bi podpirali ustaško-mačkovsko kombinacijo. Njim so bili potrebni Maček, Košutić in drugi, da bi preko njih vplivali na domobrance in na ljudstvo, da bi ne odhajalo v gozdove. Ker od Paveliča niso imeli nobene koristi več, jim je bil potreben drug zaveznik.

Zasliševanje ustaškega finančnega ministra dr. Košaka

Potem se je začelo zasliševanje drugega obtoženca Vladimirja Košaka, bivšega ministra in ustaškega poslanika v Berlinu. Ta izdajalec je napravil v bivši Jugoslaviji veliko uradniško kariero. Kot zagrizen ustaš je vstopil z Mačkovo pomočjo v HSS ter zavzemal v njej številne važne položaje.

Košak priznava, da je izropal hrvatsko ljudstvo za 63 milijard, ki so bile porabljene za vzdrževanje nemške okupacijske vojske. Kakor S. Kvaternik, izjavlja tudi obtoženi Košak, da je šel hrvatski narod po eni, Mačkova klika pa po drugi poti, in si

FIZKULTURA

Fizkulturni zlet ljubljanske šolske mladine

Ljubljana, 1. junija. Danes je bilo na ljubljanskem stadionu, ob katerem visokih portalih so plapolale slovenske in rdeče zastave, zelo živahno. Tu je ljubljanska šolska mladina pred številnimi gledalci, večinoma svojci in učitelji, s svojim nastopom pokazala svoje razumevanje do fizikulture in dejstva, da fizična izvajanja niso le kombinirani prostih vaj ob spremljavi klavirja.

Sole so z najboljšimi tekači tekmovali v štafeti. Mladinci so prikazovali borilne vaje, boks, vlečenje vrvi, a z gimnastičnimi nastopi ter drugimi vajami svojo gibčnost. V štafeti 4x100, uvodni točki za nastop je zmagala I. moška gimnazija v času 48,4 sekund, a druga je bila TSS 48,6 sekund.

Osnredna točka tega lepega nastopa, ki je bil ena sama velika revija moči in fizikulturnih sposobnosti naše šolske mladine, je bil množični nastop v prostih vajah, v katerem je sodelovalo 6000 mladih in mladink ter pionirjev. Najprej so najmlajši pionirji prikazali rajanje in teke v štafeti. Nato so nastopili mladinci in mladinke z nekoliko težjimi vajami, toda brez vsakršnih kompliciranih gibov. Mladinci ter pionirji in pionirke, oblečeni v raznobarne kroje, so s svojimi od sonca zagorelimi telesi, eni med gledalci, a drugi v lepo krijočih se vrstah po vsem velikem pravokotniku, nudili očem izredno pestro sliko žvobarnega cvetličnjaka, katero je sinje, brezoblačno nebo, napravilo še mikavnejšo.

Mladina, stalno pozdravljena od občinstva, je zaključila svoj nastop s parado okoli igrišča.

Kljub nekaterim hibam je bil nastop kot bilanca fizikulturnega dela ob zaključku šolskega leta, zelo zadovoljiv, saj so se pripravljali nanj le dober mesec. Ta nastop je ob enem nekako nadomestoval fizikulturni dan, ki se je danes vršil po vseh večjih krajih Slovenije.

KVALIFIKACIJSKI POKAL

»Metalac« (Zagreb) : »Enotnost« (Ljubljana) 1:0 (0:0)

Zagreb, 1. junija. Danes se je tu odigrala med »Enotnostjo« iz Ljubljane in »Metalcem« prva tekma za kvalifikacijski pokal, odnosno za vstop v zvezno ligo. Na igrišču se je zbralo 2.500 gledalcev. Velika vročina je zelo vplivala na potek igre.

»Enotnost« je igrala v naslednji postavi: dr. Lindtner, Bajc, Lah, Perharič, Pupo, Pelicon, Potočnik, Levstik, Zigon, Keržan, Hudarin. Prvi polčas je minil brez gola, kljub temu, da je bil »Metalac« v polju boljši od »Enotnosti« in večkrat izvajal nevarne predore. Odlična obramba »Enotnosti« je večini reševala najbolj kočljive situacije.

Tudi drugi polčas je potekel v rahli premoči »Metalca«, ki se je trudil, da bi zvišal rezultat. Uspeh mu je samo en prodor, kajti obramba, posebno Lah in Pupo

sta bila vedno na mestu. Za »Metalca« je dal edini gol te tekme njegov centerhalf v deseti minuti drugega polčasa. Napad »Enotnosti« je po prejetem голу igral podrejeno vlogo. Ker je v glavnem stremel za ohranitev obstoječega rezultata, se je povlekel v obrambo. Moštvo »Metalca« se je trudilo še naprej, da bi zvišalo rezultat, toda zaman. »Metalac« je v tej tekmi igral slabše kot običajno. Tekma je bila na tehnični višini in brez incidentov. Pri »Enotnosti« se je najbolj odlikovala ožja obramba z Lahom in Pupom, a vratar dr. Lindtner je večkrat odlično posredoval. Najboljši mož »Metalca« je bil centerhalf Jazbinšek, bivši državni reprezentant, ki je uspešno zadrževal Hudarinove predore. Vse moštvo »Enotnosti« se je odlikovalo v požrtvovalni igri. Rezultat odgovarja poteku igre. Sodil je objektivno Petrič iz Reke.

Uspela, toda naporna kolesarska dirka

FD Krim je izbral lepe dneve in priredil kolesarske dirke na progi Ljubljana-Tržič-Ljubljana. S startom in ciljem na Gosposvetki cesti (postaja Narodne milice). Tu se je zbralo mnogo občinstva in prav tako mnogo izletnikov v Vižmarjih, skozi katere je vodila proga.

Startali so v treh skupinah. Člani na 90 km, Ljubljana-Tržič-Ljubljana-Kranj in obratno ter turisti 20 km na progi Ljubljana-Medvode in nazaj. Tik pred ciljem v dirki turistov je vodil Savič Marjan (Krim) nesrečno padel. Zato je prvi prispel na cilj Ovekar Albin (Jugoavto) 37.36 min., drugi Babnik V., Stanežič 37.51. Rezultati mladincev: 1. Gorše J. (K) 1.55.10.

Največje zanimanje je vladalo za tekme članov na 90 km (start ob 8.15. uri). Na progi proti Kranju so vozili v lepem, mirnem tempu in se stalno menjavali. Najprej je vodil drugoplasirani iz poduške dirke Grajzer, nato Štrn pa Podmilščak, za njim Valant, nato zopet Grajzer itd. — Na krajskem klancu sta zaostala Blatnik in Mariborčan Kranjec. Ob 9.30. t. j. po 1 uri in 15 min. je prvi zaobil Tržičan Štrn; kmalu za njim ostalih sedem. Nazaj, povečini navzdol, so vozili še v hujšem tempu. Pri 60 km sta Blatnik in Kranjec zaostala zaradi krčev, a prej se tudi drugi ni bolje godilo zaradi defektov. Pri remizi se je razvil finiš z izredno brzino. Prvi je zbrzel skozi cilj Valant (Gregorčič) 2:54.15 ur, sekundo za njim Grajzer (Krim) in prav tako za sekundo razlike, t. j. v času 2:54.18 Štibernik (Krim), sekundo za njim je Podmilščak (Polet, Mb), nato Blatnik in Kranjec z večminutno presledkom.

Najboljši so prejeli praktična darila (plašče za kolesa in zračnice), a ostali priznanice, najboljši FD Krima pa medalje.

Uspehi naših plavalcev v prvem srečanju s češkoslovaškimi v Pragi

Za prvi nastop jugoslovanskih plavalcev v Teplice-Sanove, ki je bil dne 31. maja je vladalo veliko zanimanje.

Bazen v parku tega zdravilišča, ki je bil okrašen s češkoslovaškimi in jugoslovanskimi zastavami, je napolnilo 2000 gledalcev. Predsednik Mestnega odbora Vencour je v svojem pozdravnem govoru poudaril, da to ni samo športno srečanje, temveč velika manifestacija dve bratskih narodov. Po detileju vseh plavalcev in potem ko so odigrali obe himni se je začelo tekmovanje.

Na progi 400 m se je razvila ogorčena borba med češkoslovaškim rekorderjem Bartušekom (Sparta) in našim četrim plavalcem na 400 m Kurtinijem, ki sta se stalno menjavala v vodstvu. Zmagal je Bartušek s časom 5:07.5. Drugi Kurtini 5:10.8; 3. Landkammer (CPK) 5:16.4; 4. Skanata 5:20.1.

Na 100 m prsno je Cerer s časom 1:12.7 dosegel svoj največji uspeh s tem, da je prvi prispel na cilj pred izvrstnim češkim plavalcem Vlasto Linhartom. Tretji je pripadal Barbieri v svojem dosedaj najboljšem času 1:16. Na 100 m prosto je bil prvi Mislovlavič v času 1:00.2, za njim Pelhan 1:00.6, a češkoslovaški rekorder Maržik je bil tretji z 1:02.2. V kombinirani štafeti naših in češkoslovaških plavalcev na 6x50 sek. Watterpoola tekma med CPK in ODJA »Partizanom« se je končala neodločeno 5:5.

Namizni tenis

Zagreb, 1. junija. V Zagrebu je bil danes meddržavni turnir v namiznem tenisu ki se je končal z naslednjimi rezultati: Jugoslavija — Rumunija 3:0, Madžarska — Jugoslavija 3:0. V končnem plasmanu je Jugoslavija zasedla drugo mesto. Prva je Madžarska, a tretja Rumunija.

Zvezna liga

Beograd, 1. junija. Danes so odigrali nogometne tekme za državno prvenstvo z naslednjimi rezultati: v Trstu: »Ponziaca« : »Metalac« 3:0, 0:0, v Splitu: »Hajduk« : »Pobeda« 3:2, v Zagrebu: »Železničar« : »Crvena lo« komotiva« 3:0 (1:0).

v Titogradu: »Budućnost« : »Kvarner« 5:1. — »Partizan« in »Crvena zvezda« nista igrala zaradi mednesne tekme Beograd-Budimpešta.

Balkansko prvenstvo v košarki in odbojki

Tirana 31. maja. V nadaljevanju tekmovalja za balkansko prvenstvo v odbojki in košarki so dosegle ekipe naslednje rezultate: Odbojka: Madžarska—Albanija 2:0 (15:13, 15:3); ženske ekipe Bolgarija—Madžarska moške ekipe Bolgarija—Madžarska 3:1 (15:11, 15:12, 8:15 in 15:3); Jugoslavija—Bolgarija (ženske ekipe) 2:0 (15:7, 15:5).

Košarka: Madžarska—Albanija (moške ekipe) 94:24; Romunija—Albanija (ženske ekipe) 40:10; Romunija—Jugoslavija (ženske ekipe) 25:18.

Beograd (Budimpešta) 3:2 (1:1)

Budimpešta, 1. junija. Danes se je v Budimpešti odigrala nogometna tekma med mestnima reprezentancama Beograda in Budimpešte ter se končala z zmago jugoslovanskega moštva 3:2 (1:1).

Kratke vesti

Včeraj, dne 1. junija, so bile v Zagrebu velike moto-dirke. V kategoriji 500 ccm na 3000 m dolgi progi je zmagal Vinko Mrak iz Ljubljane.

V Sarajevu se je končala kvalifikacijska tekma med »Torpedom« in »Suljesko« iz Nikšića s 4:1 (1:0).

OBVESTILA

SPREJEMNI IZPITI
za »Industrijsko kovinarsko šolo Litostroja«
Za strokovno šolanje učencev v gospodarstvu (vajecev) kovinskih industrijskih strokovnikov (valencev, strojnih kovačev, kovačev-zakovčarjev, kovinskih strugarjev, rezkarjev, jeklarjev (kalilcev jekla), železovlivačev, modelarjev mizarjev, kaluparjev, stavbnih in strojnih ključavničarjev, orodjarjev in varilcev, so otvorila v šolskem letu 1947-1948 3 letna industrijska kovinarska šola »Litostroja« pri podjetju »Litostroja«, ilirani in tovarni strojev v Ljubljani.

Učenci (valenci), ki se nameravajo vpisati v I. razred omenjene šole, morajo predhodno opraviti sprejemni izpit. Pravilno kolkovanje prosimo (10 din), v katerih naj označijo industrijsko kovinarsko šolo »Litostroja«, morajo predložiti najpozneje do 4. jun. osebo ali po pošti na upravo tehnične srednje šole v Ljubljani. Za prošnje, poslane po pošti, je merodajen žig pošte.

Prošnji naj priložijo naslednje dokumente: 1. spravečo ali ooverjeleni prepis o uspešno dovršeni nižji srednji šoli; 2. karakteristiko LMS zaradi presoje moralne kvalifikacije; 3. učenci, ki ne prihajajo neposredno iz šole, predložijo še potrdilo, kje in kako so prebili izvenšolski čas; 4. učenci nad 18 let stari predložijo še potrdilo o voljni pravici.

Kandidati bodo opravi sprejemni izpit iz slovensčine in matematike pisмено in ustno, iz kemije in fizike samo ustno. Sprejemni izpit obsega snov, ki jo morajo učenci predelati v nižji srednji šoli.

Sprejemni izpit pričena 9. junija ob 8 na tehnični srednji šoli v Ljubljani. Tega dne se morajo javiti učenci, označeni pri vsaj prijavljeni kandidati. Razpored sprejemnih izpitov je naslednji: 9. junija, ponedeljek od 8 dalje pismeni izpit iz matematike; 10. junija, ponedeljek od 14 dalje pismeni izpit iz slovensčine; v torek, 10. junija, in sredo, 11. junija, od 8 dalje ustni izpit iz matematike, slovensčine, fizike in kemije.

Rezultati bodo objavljeni v četrtek 12. junija ob 11 na šolski razglasni deski. Učenci, ki izpita ne bodo opravili, lahko dvignejo v direkciji šole še istega dne svoje dokumente. Ostali bodo dokumenti zadržani v šoli do rednega vpisa v jesenskem roku. Redno vpisovanje se bo vršilo v jesenskem roku in bodo dana naknadno točna navodila.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Drama
Torek, 3. ob 20: Shakespear: »Mnogo hrupa za nič«. Red C.
Sreda, 4. ob 20: Shakespear: »Mnogo hrupa za nič«. Red C.
Opera
Ponedeljek, 2. ob 20: Zizek: »Miklova Zala«. Red A. (Dramska predstava.)
V MARIBORU
Ponedeljek, 2.: Zaprti.
Torek, 3. ob 15: Gabbe: »Mesto mojstrov«. Za mladino.
Sreda, 4. ob 20: Nušič: »Dr. Za sindikate«. Vstopnice na razpolago tudi za ostalo občinstvo.
Četrtek, 5. ob 15: Zizek: »Miklova Zala«. Izven.
Petek, 6. ob 20: Verdi: »Trubadur«. Red B.
Sobota, 7. ob 20: Gabbe: »Mesto mojstrov«. Za sindikate. Vstopnice tudi za ostalo občinstvo.

LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU

Sreda, 4. ob 13: Golja: »Snežuljčica«. Zaključena predstava za pionirje. Režija: Jozef Tomazič. (V Celju.)
Četrtek, 5. ob 16: Nušič: »Gospa ministrca«. Gostovanje v Fr. Juriju ob Taborn.
Petek, 6. ob 9: Golja: »Snežuljčica«. Zaključena predstava za pionirje. (V Celju.)
Sobota, 7. ob 20: Klopčič: »Matja« (pri akademiji za Teden matere in otroka). Režija mr. Fedor Gradišnik.

DR. B. SAVINSEK
do preklica ne ordinira.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje
569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA PONEDELJEK 2. 6.:
6. Budnice — 6.15 Iz naših časopisov, dnevniki spored — 6.25 Veder jutranji spored — 6.45 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ — 7 Ruske narodne pesmi — 7.15 Napoved časa, poročila, objave, radijski koledar — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Laha glasba, mali oglasi, objave — 13 Operetna glasba — 13.30 Proučimo naše zakone, Ivan Legat: Posli za prenehanje zakonske zveze — 13.45 Pesmi balkanskih narodov — 14 Dressel: Bagatele, izvaja saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju spremlja Boris Borštnik — 14.15 Napoved časa, poročila — 19 Radijski dnevnik. Zakovšek Joža: Socialna zaščita otrok in mladine — 19.10 Slovenske umetne pesmi poje Slovenski vokalni kvintet — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Laha glasba, mali oglasi, objave — 20 Odlomki iz dveh dokumentarnih knjig Fučika in Laleviča — 20.30 Pester glasbeni spored — 22 Prens vesti zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Fizikultura poročila — 22.20 Iz del Johanna Straussa.

MALI OGLASI

PREKLICUJEM legitimacije: OF in kolesno na ime Boh Janec, rojen 7. 6. 1902, stanujoč Koroška 20, za neveljavno. 302

PODALJŠANJE NAROČNINE NA SOVJETSKJE LISTE IN ČASOPISE ZA DRUGO POLLETJE 1947

Opozarjamo naročnike sovjetskih listov in časopisov, ne glede na to, kje so se naročili za prvo polletje, ki jim naročnina poteče 30. junija, da morajo najpozneje do 5. junija obnoviti naročnino za drugo polletje 1947, ki se začne 1. julija, v kolikor žele tudi naprej redno prejemati liste in časopise. Pripominjamo, da bodo v bodoče vsi naročniki prejemali sovjetske časopise in liste naravnost iz ZSSR, dočim bodo morali naročnino plačevati pri Jugoslovanski knjigi.

Naročnino sprejema in daje vse informacije Jugoslovanska knjiga, Odeljenje Sovjetske knjige, Beograd, Terazije 30, pošt. fah 104, telefon 20-265 in 24-305, ček. račun 10-404012.

DRŽ. PODJETJE JUGOSLOVANSKA KNJIGA JE PREVZELO POSLE »MAGAZINA SOVJETSKJE KNJIGE«

Državno podjetje Jugoslovanska knjiga je te dni prevzelo celokupne posle (razen avtorsko-pravnega posredništva) V/O »Medjunarodne knjige« in »Magazina Sovjetske knjige« v Beogradu.

Jugoslovanska knjiga je edino pooblaščenno podjetje za izvoz naših in uvoz tujih knjig, časopisov, listov in gramofonskih plošč v FLRJ. V svojem dosedanjem delu je podjetje uvažalo največ publikacije iz Francije, Anglije, Švice in Rumunije. S prevzemom »Magazina sovjetske knjige« je zdaj znatno povečan delokrog tega podjetja. Dobava knjig, časopisov, listov in gramofonskih plošč iz Sovjetske zveze bo v bodoče še bolj olajšana.

Podjetje Jugoslovanska knjiga je prevzelo tudi vse delo za pobiranje naročnin za sovjetske časopise. Ker se s 1. julijem začne drugo polletje za naročnino, opozarjamo vse zainteresirane, da najpozneje do 5. junija obnovijo staro naročnino ali se nanovo naroče.

Naročnino sprejema in daje vse informacije Jugoslovanska knjiga, Odeljenje Sovjetske knjige, Beograd, Terazije 30, pošt. fah 104, telefon 20-265 in 24-305, pošt. ček. račun 10-404012.

Glavni urednik: Ivan Bratko — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročninskega odd.: 30-30 Telefon oglašnega odd.: 36-85 Štev. ček. rač. 60.4045-22.

V STALINGRAJSKIH OKOPIH

VIKTOR NEKRASOV

Roman

»Tam, pri bunkerju, leži še en zaboj. Zadnji, če se ne motim...«
»Mina je udarila vanj...«
Gleda mi naravnost v oči. V njegovih zenicah vidim svojo lastno podobo.
»Ali se ne bomo rešili, poročnik?« Njegove ustnice se skoraj sploh ne premikajo, suhe so in povsem bele.
»Ne,« odgovorim.
Seže mi v roko. Stisnem mu jo. Na vso moč.
Potem pade stavec — Sibirec.
Zopet streljamo. Mitraltjez se trese kakor v vročici. Čutim, kako mi teko tenki curki potu po prsih, po hrbtu, pod pazduhami.
Pred nami je ravno. Zopna siva zemlja. En sam krivčast grmiček, podoben roki s pohabljenimi prsti. Potem izgine še ta — odreže ga mitraljez.
Ne spominjam se več, kolikokrat se pojavijo Nemci. Enkrat, dvakrat, desetkrat, dvanajstkrat. V glavi mi brni. Morda pa so letala nad glavo? Čumak nekaj kriči. Ničesar ne morem razumeti. Valega podaja šaržerje drugega za drugim. Kako hitro se prazni. Okrog naju je polno tulcev, stopiti ni kam.
Hudiča, saj veš... Daj šel! Šel!... Še... Valega! Valega

vleče zaboj... Zadnjica mu smešno miga — na desno, na levo... Pot mi zaliva oči, topel, lepok...
»Daj... Daj!«
Potem zagledam nekakšen obraz — rdeč, brez čepice, sveti se.
»Dovolite, tovariš poročnik.«
»Poberi se...«
»Saj ste ranjeni...«
»Pojdi k vragu...«
Obraz izgine, namesto njega pa zagledam nekaj belega ali žoltega ali rdečega. Eno leze na drugo. Nekaj podobnega vidiš včasih v kinu — krogi lezejo narazen, nad njimi pa je napis. Krogi se širijo, postajajo blede, brezbarvni. Drhte. Potem nenadoma salmiak. Krogi izginejo. Namesto njih vidim obraz. Zlat čop, odpet vrat, oči, nasmejane modre oči. Širjajevske oči. Tudi čop je širjajevski. In luč z zelenim senčnikom. In po salmiaku diši, tako da mi kar solze zalivajo oči.
»Me poznaš, inženir?«
Tudi glas je širjajevski. In nekdo me trese, objema, ovratnik nekoga mi sili v usta — kosmat in raskav.
No, seveda, naš bunker je. Valega je tu. Harlamov tudi. In Širjajev. Pravi, živi, otipljivi, zlatočopasti Širjajev.
»No, me poznaš?«
»Križ božji, seveda te poznam...«
»No, hvala bogu.«
Krepko si stiskava roke, smejeva se in ne veva, kaj bi še govorila. In vsi okrog naju se smejejo — kdo ve zakaj.
»Pazite, tovariš višji poročnik, ranjeni so. Preveč jih tresete.«
To je seveda Valega. Širjajev se brani.

»Kakšna rana. Kožo mu je posnelo, nič drugega ni...
Jutri se mu bo zacečila.«
Čutim slabost. V glavi se mi vrti. Posebno če jo obračam.
»Si žejen?«
Ne utegnem odgovoriti. Med zobmi začutim kiselkasto pločevinasto posodo in nekaj hladnega, prijetnega se razlije po vsem telesu.
»Od kod te je pa prineslo, Širjajev?«
»Z lune sem padel.«
»Ne. Mislim resno.«
»Kako od kod? Poslali so me in tu sem. Za komandana v tvoj bataljon... Kaj nisi zadovoljen?«
Prav nič se ni izpremenil. Niti shujšal ni. Prav tak, zategnjen, čepico nosi postrani, s širokimi kostmi, kakor je bil.
»Tebe pa je malo vzelo,« pravi in širok, dobrodušen smehlja kar ne more izginiti z njegovega obraza. »Vse kaže, da počitka nimate preveč.«
»Da, kar se tiče počitka, se ne moremo nič kaj pohvaliti... Toda počakaj, počakaj. Od kod pa ste se vzeli zdaj?«
»Kaj ni vseeno, od kod? Vzeli smo se in tu smo.«
»Kaj pa Švabi?«
»Švabi ostanejo Švabi. Iz jarka so jo odkurili. Celo dva ujetnika so nam pustili.«
»Ali vas je mnogo?«
»Kako bi rekli. Dva bataljona. Tvoj in tretji. Kakih petdeset fantov bo.«
»Petdeset?«
»Petdeset.«
»Lažeš!«
In zopet se smeje. In vsi okrog naju se smejejo.